

CULTURA POPORULUI

Prim-redactor:
CONST. CEHAN-RACOVIȚA

REDACȚIA: Str. Nicolae Iorga 6
TELEFON No. 10/70

Cluj, Duminică, 6 Iunie 1926

ADMINISTR.: Str. Nicolae Iorga 6
TELEFON No. 10/70

ANUL VI Numărul 163
Apare în fiecare Duminică

Schimbare de regim în Polonia

Polonia, prin însăși situațiunea ei geografică, este chemată să ia parte la cele mai însemnate probleme europene, în care este direct interesată, de aceea evenimentele petrecute acolo nu ne pot lăsa indiferenți.

Ultima victorie a mareșalului Piłsudski intrând triumfător în Varșovia și devenind într-un timp destul de scurt șeful de fapt al guvernului, a putut da de gânduri, celor ce au văzut în acest act introducerea în Polonia a unei din acele dictaturi cu care împrejurările ne-au obișnuit în ultimul timp și care o singură persoană concentrează la puteri nelimitate, guvernarea de fapt.

Această situațiune care în Polonia s-a putut continua în mod din ce în ce mai accentuat, nu a servit mareșalului Piłsudski decât numai pentru cucerirea puterii; odată stăpân pe situațiune, și după facem abstracție de ciorânde sangeroase inerente loviturilor de stat și în care au pierit 200 vieți omezești, totul a intrat în liniște și prima preocupare a cuceritorului, a fost aplicarea principiilor de drept constituțional, în stăruia de fapt.

În ultime părți criza politică ducea prin jocări de stat la dictatura mai mult sau mai puțin pe față; în Polonia, criza de scrieri durată trecută, formele de drept aplicate la noua stare creată, reușea guvernământului, caracterul constituțional, așa vedem pe mareșalul Piłsudski mulțumindu-se în noul guvern unde ar fi putut avea președinția Consiliului, cu portofoliul ministerului de război; se vede însă de la sine că politica noului guvern va fi aceea a lui Piłsudski căruia succesul loviturii reușite, îi dau un nou prestigiu și îi maresse popularitatea.

Fostul președinte al Republicii Wojciechowski nu a croit în aceste condițiuni să asume răspunderea de a trata cu un rebel contra autorității publice stabilite și și-a prezentat demisia care a totuși dorința lui Piłsudski de a-l vedea rămânând șeful Republicii.

Actual președinte este de o mare înfăptuire politică, căci departe de a dispune continuarea luptei, el a crut să cruțe țării sale riscurile unui război civil întotdeauna regretabil și sângeros.

A. S. R. Prințesa Ileana la Cernăuți

În 27 Martie a. c. A. S. R. Prințesa Ileana a onorat orașul Cernăuți cu vizita Sa. La gară A. S. R. a fost întâmpinată de un public numeros, între care s'a putut vedea o mulțime de eleve dela diferite școli secundare. Cu o zi înainte sosiser delegațiunile ale Asociației Femeilor Creștine (A. F. C.) din Iași și București, cari la coborârea A. S. R. din vagon au salutat pe Președinta lor de onoare pe A. S. R. Prințesa Ileana, intonând imnul „Triunghiul lui Albastru”.

A. S. R. a fost salutată de către primarul orașului d. Barbu Grigorevița, oferind A. S. R. tradiționala pâine și sare, din care A. S. R. a binevoit să guste. La întâmpinare au fost de față și I. P. S. S. Mitropolitul Bucovinei Nectarie, Comandantul Div. 8. d. general Florescu și toți șefii autorităților civile cât și directorii și directorii tuturor școlilor secundare din Cernăuți.

A. S. R. a stat în Cernăuți 3 zile, în care timp a fost găzduită la Școala Normală de fete, de sub conducerea d-nei V. Constantinescu, directoarea acestei școli. Aici A. S. R. a fost întâmpinată la intrare cu un frumos și armonios „Inn de muzică” compus de prof. de muzică d-l C. Tomorog și cântat de corul școlii.

Elevele i-au oferit A. S. R. buchețe cu flori și i-au presărat calea dela intrare cu un covor de flori de primăvară.

În aceeași zi A. S. R. a luat parte și la jurământul recruților din garnizoana Cernăuți, cu care ocazie d. general Florescu în cuvântarea sa la adresa soldaților a relevat deosebita cinste de care se împărtășese ei, având prilejul să-și depună jurământul chiar în prezența celei mai tinere viastare a Casei Domnitoare.

În 28 Martie directoarea Școlii Normale de fete, d-na V. Constantinescu a dat un ospăț în onoarea A. S. R. în salet școlii, la care au fost poftite d-na ministru V. Nistor, d-na E. Șandru directoarea liceului ortodox de fete, d-na Dr. A. Balan

După cum singur a spus-o în scrisoarea ce a adresat-o președintei Camerei, d-lui Rataj, căruia i-a transmis de drept puterea și în consecința sarcina de a trata cu noul învingător, forțele Poloniei nu trebuiesc întrebuințate în luptele dintre diferitele tabere politice, ci cruțate în vederea oricărei eventualități din afară, căci Polonia este statul care poate fi mai puțin sigur decât oricare altul, de respectarea frontierelor sale actuale. A așa deci forțele ei în lupte interne, ar fi fost de două ori condamnat: întâi, pentru că orice lupte fratricide retrag cu totul caracterul patriotic al războiului regulat dela nație la nație, apoi intrucât în cazul Poloniei, orice forță trebuie menținută, spre a putea fi utilizată dacă ocazia s'ar prezenta, spre frontierele sale.

De acest lucru au fost profund pătrunși — o repetăm — atât președintele republicii Wojciechowski, cât și Witos președintele Consiliului; amândoi și eu ei întregul guvern au dispărut la timp de pe arena politică sacrificându-și interesele particulare, grijei de a nu lăsa țara pradă războiului intern, defavorabil atât din punct de vedere interior, cât și internațional.

Pilda aceasta de înaltă înțelegere politică merită să fie pusă în adevărată lumină, spre a preciza interpretarea ce trebuie dată gestului acestor bărbai de stat polon, cari indiferent de partidele politice știu să pună mai presus de orice interese binele public și să găsească în momentul în care s'ar părea că nu mai este loc decât pentru pasiunile politice, o moderațiune admirabilă.

Situațiunea prin care trece actualmente Polonia, este de un interes capital; ceea ce trebuie însă reținut pentru un moment, este faptul că transformarea politică promisă să-și arunce cursul într-o atmosferă cu totul calmă; aceasta, va demonstra odată mai mult că chestiunile de principii politice pot mult mai bine și mai sigur triumfa în cadrul constituțional, decât printr-o acțiune totdeauna violentă și deseori nefastă.

Paris.
E. N. PAVELESCU

Rog mult să răspundeți la acest apel.

Maria

Apelul

Societății „Furnica” către toți bunii români și către Instituțiile țării.

Operile săvârșite de inițiativa particulară și patriotismul cu care bunii români au îmbrățișat toate chestiunile de interes național, ne îndeamnă să ne îndreptăm glasul către dânsii spre a acordă societății „Furnica” sprijinul de care are nevoie în timpurile grele de astăzi.

Sunt patru ani de când această societate, lucrează fără preget pentru încurajarea și dezvoltarea industriei casnice naționale și rotul economic pe care la avut în viața economică a țării, pe tărâmul artistic, cultural și economic, o îndreptățește astăzi, după o muncă atât de rodnică și folositoare, să spera cu încredere în buna voință a tuturor.

Intemeiată în anul 1882, sub înaltul Patronaj al M. S. Regina Elisabeta, de mai multe bune române iubitoare de datinele și portul strămoșesc, societatea „Furnica” este prima societate din țara noastră, care a făcut să renvieze comorile artistice ale neamului, amenințate de peire, asigurând țăranilor din toate unghiurile țării, un deșeu sigur pentru desfacerea produselor lor casnice, încurajându-le la lucru, îndrumându-le pe calea progresului, și în același timp acordând aceeași sollicitudine și lucrătorilor dela orăș.

Actele ce le-a săvârșit în activitatea ei de aproape o jumătate de veac, au dat roadele cele mai strălucite; astfel, frumoasele broderii ce formau fala strămoșilor noștri, au luat locul produselor străine, pitorescul costum național, ce era dat uitării să fie purtat iarăși cu drag, iar pânza națională, ce atât dată forma obiectul principal de lucru al femeii române să-și reia locul în gospodăria casnică și a instituțiilor noastre. Dela colibă până la palat, dela copil până la bătrân, astăzi toți privesc cu drag și interes dezvoltarea broderiilor naționale, iar strănătatea le admiră și le păstrează ca o podoabă neîntrecută a îmbrăcămintei și casei lor.

Toate statele Europei, chiar America, cunosc prin societatea „Furnica” artisticele lucrări ale femeii române, cari au fost admirate la peste 20 de Expozițiuni Internaționale, dela cari dânsa a obținut cele mai mari distincțiuni.

În școlă, unde atât dată nu se cunoșteau broderiile românești, astăzi, datorită unicei catedre creată tot prin strănătatea acestei societăți, lucrul broderiilor naționale, a devenit obligator în toate școlile de fete, și nu numai elevele, dar și profesorele se întrec a le lucra și a se împodobi cu ele.

Apoi, câte sate care își părăsiseră portul strămoșesc și unde țărancă își

lăcea o fală de a se îmbrăca cu stămburi și catifele străine, tot datorită acestei binefăcătoare societăți au început să reia firul lucrului casnic, iar războiul de țesut să formeze unealta principală a casei pentru îmbrăcămintea lor.

Tot aceeași grijă a avut-o societatea „Furnica” și pentru dezvoltarea industriei naționale a țesutului, făcând să se introducă pânza națională în toate instituțiile țării, înlocuind produsele străine dela infirmerii, dela spitale, și din rufăria armatei, și introducând o pânză proprie de uniformă școlară, în toate școlile secundare de fete și cele primare de fete și băieți, contribuind astfel la dezvoltarea economică a țării prin micșorarea tributului pe care îl plăteam străinătății, pentru diferitele pânzeturi ce atât dată, eram nevoiți să le importăm.

Acestea sunt operele cari formază stema neîntrecută a societății „Furnica”, datorită activității ei, și a înaltului sprijin ce ni l-a dat mult regretatul nostru Patronaj M. S. Regina Elisabeta, și pe care astăzi ni-l acordă iubita noastră Suverană M. S. Regina Maria, Augusta Patronaj a societății, cu o dragoste nefermă pentru frumoasele noastre broderii strămoșești și prin pilda ce o dă scumpului său popor, în toate ocaziunile, îmbrăcând pitorescul costum național.

Cu acest trecut atât de însemnat, care a avut un rol covârșitor în dezvoltarea industriei casnice naționale și în viața economică a țării, această societate are sânta datorie, să fie necontenit aprins farul de lumină și să ducă mai departe opera sa binefăcătoare.

Până acum, societatea „Furnica” a putut să-și îndeplinească misiunea sa, singură, fără nici o subvenție dela stat sau vre-o instituțiune, și numai prin propriile sale mijloace, lucru ce l-a fost cu puțință în timpurile normale; astăzi însă, când greutatea vremii ne-a creat tuturor o situațiune atât de grea, ne face să ne îngrijim de ziua de mâine.

Deaceia, pentru ca să-și poată continua și în viitor activitatea sa, atât de binefăcătoare pentru țară și neam, această societate face un apel călduros către bunii români și către instituțiile țării, ca să-i acorde sprijinul moral și material, ajutându-o în aceste grele împrejurări și contribuind prin obolul lor, spre a-și putea procura fondul de care are absolută nevoie, pentru plata chiriei localului său — atât de mărit astăzi — și pentru cumpărarea de materiale prime, necesare lucrătorilor sale.

Președintă: Ecaterina P. Olănescu;
vice-președintă: Zoe Rosetti Bălanescu.

SCRISORI DIN VIENA

— Dela redactorul nostru —

Mai fastuos ca în orice an, și în anul acesta colonia română din Viena a serbat cu o solemnitate deosebită ziua de 10 Mai, simbol al integrității neamului românesc, unul și nedespărțit; ziua ecumenică, ziua care a dat ființă sfântului ideal al Unirii Principatelor sub Cuza, pentru ce apoi sub glorioasa domnie a Regelui Carol, care a făcut ca la 1877—78 să răsară zorii libertății și pentru populațiile subdunărene, să se constituie ridicarea României la rangul de regat, preconizând astfel înfăptuirea visului nostru milenar, România întregită, dela Nistru până la Tisa, din Carpați până la Dunăre și Marea Neagră, de sub domnia înțeleaptă a Eroului ei, M. S. Regele Ferdinand I și a Erouinei Marie, M. S. Regina Maria.

Dinineața s'a oficiat în Capela română un tedeum de către părintele Ioan Mitariu, la care au luat parte peste 100 de persoane în frunte cu d. ministru C. Mitileneu și personalul Legațiunii; d. Dr. Marius Sturza, președintele și d. M. Milcoviu, vice-președintele parohiei, membrii „României June” ș. a., iar corul capelei, dirijat de tânărul și talentatul compozitor Iujogan Filaret Barbu, a dat răspunsurile. A fost într'adevăr o reculegere sufletească națională pioasă!

După aceasta, colonia română de aici, în frunte cu parohul ei, d. Ioan Mitariu și corul a manifestat călduros și la locuința d-lui ministru, unde s'a servit o gustare bună. Au vorbit d. ministru Mitileneu, proslăvind ziua de 10 Mai, Dr. M. Sturza

în numele coloniei române, d. Aurel Precup, președintele „României June”, în numele acesteia și Const. Sasu, din comitetul literar al „României June”, în onoarea femeii române, care a conlucrat întotdeauna cu grele sacrificii la înfăptuirea idealului nostru național.

La urmă, dorința d-lui ministru Mitileneu de a se fotografia cu ovațiunii a fost cu atât mai mare, cu cât costumele naționale pitorești ale d-nei Vogl, o veche și prietenoasă membră a coloniei române, cât și îndeosebi o susținătoare neobosită a mișcărilor muzicale naționale din Viena și aceea a d-rei Paula și Florica Sturza și Viorica Mitariu, s'au remarcat prin frumusețea lor artistică.

Apoi d. ministru Mitileneu a trimis Palatului regal român o telegramă, tălmăcind urările călduroase ale românilor din Viena.

Iată deci, un mănunchi de români onorabili, cari, deși departe de țara lor mamă, nu pierd niciodată ocazia să aducă prinos de recunoștință virtuților române.

E și acesta un puternic mijloc de a ne impune strănătății, care sub svonurile tendențioase ale atâtor paraziți, intriganți și invidioși, e atât de fals informată despre cauza dreaptă a nobilului ideal românesc.

G. Dinteanu

S'au subscris până acum
148.440 lei
Acțiuni pentru „Cultura Poporului”

Scrisori din America

— Dela redactorul nostru —

Școală românească în Cleveland

După frământări îndelungate, în sfârșit a reușit și această colonie să-și aibă școala ei românească.

S'au făcut încercări nereușite de către preoții noștri de aici de a învia odraslele neamului nostru, slova strămoșască, încă cu ani înainte de realizarea acestui vis frumos. S'au strâns chiar fonduri pentru ridicarea unei clădiri școlare, s'au făcut promisiuni scrise pentru acoperirea cheltuielilor ce s'ar face cu clădirea unui astfel de lăcaș de cultură. Vânturi vrăjmașe însă au spulberat dorințele multimii ce nu și-a uita limbă și datinele strămoșești, întârziind un ceas mai mult realizarea acestor dorinți ale ei.

Și era timpul să se facă ceva în această direcție. O mulțime de tineri, datorită împrejurărilor specifice de aici, nu-și mai vorbesc limba mamei lor. Sunt tineri perđuți pentru neamul nostru. De aci pornește și îngrijirea fruntașilor noștri și înfrigurarea cu care „cei chemați” muncesc spre a consolida opera începută.

O școală românească în această Sahară de străini; un izvor de lumină; un altor românele care vor alerga sufletele însetate de a se răcori la scriptura slovei românești; un altor în fața căruia părinții își vor împărtași odraslele, dându-le să guste din potirul graiului strămoșesc.

E o înfăptuire întârziată; dar, mai bine mai târziu decât niciodată.

În volbură pefăgerilor de aici; în goana după câștig; în întrecerile după gloriile deșarte — și tot atât de inutile — în răvna de a se sdrobi unii pe alții, elementele ce și-au făcut drum cu cotul — singurul eficace aceea — au uitat să se mai gândească și la conservarea limbei românești la noile generațiuni de prbmăști.

Școala românească din orașul Cleveland, O., școala „Prințesa Carol” e o creațiune a poporului. Ideia a pornit dela el, și el însuși și a înfăptuit-o; s'au întrunit părinții copiilor de școală, s'au sfătuit, s'au înțeles, s'au ales un „comitet” — un consiliu de administrație — și un concursul d-rei Letiția Cucui, o învătătoare venită din țară, un suflet curat românesc, s'au pus pe muncă. Au mers din casă în casă, au cerut concursul tuturor și așa a luat naștere școala de aici.

Dacă însă ar fi numai atât, am putea zice că s'a trecut peste picul greutăților și înainte se deschide perspectiva unui drum bătătorit și ușor. Din păcate, însă, greutățile par că se înmulțesc. Sufletele străme și pizmașe n'au astămpăr, n'au liniște; ele încearcă să strice ceea ce au clădit alții și ce-i mai dureros că tocmai aceia cari ar fi trebuit să dea tot concursul la realizarea acestui ideal, lucrează din răspuneri ca să departe de școală pe cei doritori să cunoască limba lor strămoșască.

Argumentele ce invoacă acești indezirabili că, lucrând pentru școala românească s'ar lucra contra intereselor acestei țări, sunt, pe cât de neadevărate pe atât de ridicule.

În nenumărate rânduri, conducătorii acestei țări au spus că: aceia cari nu-și iubesc neamul din care fac parte, nu pot deveni niciodată buni americani. D. Newton, D. Baker, fostul ministru de război în cabinetul d-lui Woodrow Wilson, un fruntaș între fruntași, scriind pentru un ziar românesc, a spus textual: românii din America pot deveni buni americani numai atunci, când, mai întâi de toate sunt și vor fi buni români.

Eu nu-mi pot închipui cum poți fi bun român și în același timp, să-ți ferești copiii — cum face un gazetar de aici ce-și zice că e român — de-a învăța să vorbească românește!

Cred că e momentul potrivit de a face și un mic istoric al acestor

frământări. Și nu fac asta spre a tămăia de prisos pe ceice s'au trudit, au alergat și au dat din prinolul lor pentru înființarea acestui lăcaș de cultură românească și nici din dorința de a pune la locul lor pe cei orbiți de patima invidiei. Și nici n'ași încerca să scormonesc ce-nușă frământări date în jurul acestei idei, dacă n'ar intra în această problemă și elemente pe cari numai orbi fiind am fi îndreptățiți de a le trece nebagate în seamă.

De pildă, nedumerirea noastră nu poate fi satisfăcută și conștiința noastră nu poate fi împăcată, până nu ni-s'ar justifica — dacă se poate așa ceva, — cauza ce a îndemnat pe cei din jurul Legațiunii noastre de aici, în frunte cu fostul „giranț” consular român din Cleveland, O. de a fi contrari înființării unei școli românești aici, mergând atât de departe cu îndrăzneala lor, încât să provoace până și scandaluri nemai-pomenite în biserica românească de aici, atunci când s'a întrunit Sinodul parohial, ca să ia inițiativa de a ridica pe intravilanul bisericii ortodoxe române „Sf. Maria”, cea dintâi școală românească din America.

Explicațiunea acestui ciudat fenomen — dacă ni-s'ar cere, — ar fi: depărțarea a dat prilej înapătudinei să-și facă de cap.

Totuși n'ar fi îndeajuns de înțeleasă această explicațiune dacă n'am mai adăoga și următoarele: „diplomații” noștri de aici, niște copilandrii abia egiți de pe băncile școlii, spre a dovedi superiorilor din țară că se bucură de oarecare popularitate, au căzut captivi unei secte religioase, de care ascultă cu docilitatea dobitoacului pe spatele căruia să lasă să cadă, din când în când, biceii necesității de a fi sprijiniți; școala pe care românii dorreau s'o ridice, era să fie școală parohială a bisericii ortodoxe din acest oraș.

Un an și mai bine s'a scurs dela data desamăgiriilor îndurate de colonia românească în urma scandalului mai sus amintit. În jurul „conducătorilor” vinovați de acest act antiromânesc s'a făcut un gol imens. Românașii noștri s'au retras, ca scoica în găoace; s'au retras, dar n'au renunțat la școlul atât de drag inimii lor curate.

S'au retras în ei, așteptând momentul prielnic ca să-și ducă la îndeplinire ce și-au propus și fără concursul acelora ce se erijau în conducători ai lor.

Și acest prilej s'a prezentat: d-ra Letiția Cucui, o învățătoare din țară, trecând pe aci și văzând mulțimea de copii, — câteva sute numai într'un suburbiu al acestui mare oraș, — rugată de românii cu sentimente românești, a poșisit în acest oraș, și unindu-și forțele ei cu forțele celor buni și cu suflet românesc, a dat ființă școlii românești din acest oraș.

Luptele însă continuă; forțele întunerecului, sapă ca șobolanul, la fragila temelie ale acestui institut de cultură, sapă și mărește abisul între fiii aceluiaș neam, spre bucuria dușmanilor noștri.

Sper că aceste rânduri vor pătrunde până la urechile înalților demnitari ai Țării Românești și de departe, de-acolo, vor da instrucții reprezentanților României din această țară ca, în cel mai rău caz, să dea pace celor ce muncesc pentru pastrarea limbei și culturii românești.

I. Brumaru

Doi cotidiane politice românești nimicite de 29 cotidiane minoritare!

Putem avea fiecare conștiința împăcată în fața acestui dezastru al presei românești? Nu simțim remușcări?

O datorie imperioasă avem de îndeplinit: să contribuim la înființarea unui cotidian demn de cultura românească.

O acțiune 200 lei, plus 20 lei cheltueli de fondare.

Banii pe acțiuni înaintați-l la Banca „Albina” din Cluj.

STRĂBĂTÂND GALILEEA

— Dumineca a treia după Rusalii —

Încă în zilele cele dintâi ale predicării sale, Iisus și-a ales câți-va bărbați, cari aveau să-l însoțească în toate orășelele și satele și să-i fie de ajutor în lucrarea cea mare a mântuirii oamenilor. Evanghelia zilei de azi ne spune, că trecând pe lângă marea Galileii, a văzut pe doi frați, pe Petru și pe Andrei, cari tocmai își aruncau mreaja în apă, ca să prindă pești. Iisus s'a oprit în dreptul lor și le-a zis: veniți după mine, și vă voi face pe voi vânzătorii de oameni!

I-a chemat așadar la o muncă neasămănat mai grea, ca cea de pescari, dar și neasămănat mai binecuvântată. Pești, pe cari ei li vâneau până când au fost pescari, erau rânduiți morții. Pe oameni însă nu aveau să-i vâneze spre moarte, ci spre viață.

Cei doi frați, de bună seamă, au auzit de vestea lui Iisus. Au auzit de minunea din Căna și de alte minuni, cari le făcuse până atunci și mai ales au auzit vestea minunatelor lui învățături. De aceea în sufletul lor au simțit un îndemn sfânt de a urma pe acela, care li chiamă la o muncă atât de frumoasă. După cum ne spune sfânta Evanghelie de astăzi, ei și-au lăsat acolo mrejele și au urmat pe Iisus. În drumul lor pe lângă mare, au întâlnit pe alți doi frați: pe Iacob și Ioan, fiii lui Zevedei. Pescuiau și aceștia și Iisus i-a chemat și pe ei. Iar ei, lăsând corabia și pe tații lor, au urmat pe Iisus, ca și Petru și Andrei.

Împreună cu aceștia și cu alții, pe cari i-a chemat mai târziu, Iisus a străbătut toată Galileea, vestind Evanghelia împărăției și tămăduind toată boala și neputința într-un popor.

Iisus a fost înainte de toate învățător, care a învățat pe oameni așa, cum nime altul, nici înainte de el, și nici după el, nu i-a învățat. A învățat pe oameni ce trebuie să creadă și să facă pentru mântuire. Le-a arătat calea ce duce la adevărata viață și fericire. Cuvintele lui au fost cuvintele darului.

Dar el nu a învățat numai cu cuvântul, ci și cu fapta. Nimeni n'a putut să-l învinuiască vreodată, că faptele lui sunt potrivnice învățăturilor ce le propovăduiește.

Lui Iisus i-a fost milă de oameni năcăjiți și îndurați. A mângâiat pe cei cari plângeau, a vindecat pe cei bolnavi, a săturat pe cei flămânzi, și înfrățirea multora a întors-o întru bucurie, pe cei păcătoși i-a iertat, vindicându-le astfel sufletul.

Ca să dovedească oamenilor, că El este cu adevărat trimis de Tatăl, Fiul adevărat al lui Dumnezeu, și-a întărit cuvintele prin semne și prin minuni. Și toți, cari l-au ascultat, au dobândit lumina vieții.

Din cuprinsul sfintei Evanghelii de astăzi se desprind două învățături.

Cea dintâi e despre urmarea lui Iisus. Am văzut, că cei patru bărbați, la cuvântul de chemare al dum-

nezeului dascăl și-au lăsat toate ale lor și au mers după dânsul, așa și noi, legea lui Iisus să o socotim mai presus decât toate ale lumii, căci cele ale lumii sunt trecătoare, iar legea lui este veșnică. Nădăjduiește să ne împiedice pe noi dela împlinirea poruncilor legii lui celei sfinte. Pe părinții și frații noștri trebuie să-i cinstim și să-i iubim, dar dacă ei ne-ar îndemna vreodată să părăsim pe Iisus, atunci suntem dator să ne lăpădam mai bucuros de ei decât de acela, care este izvorul tuturor bunătăților.

A doua învățătură este cu privire la faptele noastre. Dacă vrem să fim adevărați ucenici ai lui Iisus, să fim și prin fapte, nu numai prin credință. Să facem ceea ce credem, căci credința fără fapte, moartă este. Dacă faptele noastre vor fi bune, atunci și prin aceasta vom propovădui pe Iisus. Văzând oamenii faptele noastre cele bune vor preamări pe Tatăl, carele este în ceruri. Faptele bune ale celor dintâi creștini au îndemnat pe păgâni să părăsească rătăcierea în care erau confundăți și să se apropie de adevărul vieții. Dacă faptele apostolilor nu ar fi fost potrivite cu învățătura ce o propovăduiau, legea lui Iisus nu s'ar fi putut răspândi peste tot pământul.

Pe cei patru bărbați, cari au fost chemați de Iisus în sfânta Evanghelie de astăzi, Iisus i-a ales mai târziu între cei doisprezece Apostoli. Despre Petru, vom vorbi la sărbătoarea sfinților Petru și Pavel. Andrei, după pogorirea Sfântului spirit a vestit legea lui Iisus între Iudoi, apoi s'a dus în Scitia, Epir, Tracia și Grecia și vestind împărăția lui Dumnezeu multă au primit legea lui Iisus. În urmă, ajungând în orașul Patra din Achaia, cărmuitorul aceluia oraș, cu numele Aegeos a încercat să-l silasească a se închina idolilor. El însă a răspuns, că nu se cade să se închine omul decât singur lui Dumnezeu, cel adevărat. Aegeos l-a aruncat în închisoare, iar mai târziu l-a răstignit pe cruce. Andrei s'a simțit fericit văzând, că are soarta să moară ca și Iisus. Răstignit pe cruce, uitând toate durile, el vestia celor din jurul crucii mântuirea, care este întru Iisus Hristos.

Jacob, după pogorirea sfântului spirit, a păstorit cetatea Ierusalimului, și pentru dragostea lui față de Iisus a fost ucis cu sabia.

Ioan a ajuns în insula Patmos din marea Greciei. El a scris viața lui Iisus în Evanghelia, care poartă numele lui, trei epistole și o carte desăcită a doua venire a lui Iisus, care se chiamă Apocalipsul. El a fost singurul Apostol, care a murit la adânci bătrânețe. Iisus, ca și ceilalți Apostoli, i-a făcut parte de mărirea cea veșnică. Și nouă ne va dăruia viață veșnică, dacă îl vom urma, crezând în dumnezeiasca lui învățătură și împlinind poruncile legii. Lui celei sfinte.

Septimiu Popa.

Apel către d-nii învățatori dela sate

Domnilor învățatori,

Precum apostolii lui Hristos odinioară, umblau pe pământ și semănau sămânța sf. Evanghelii, au îndurat multe și au avut de a face cu fei de fei de lume, tot astfel și D-v. astăzi aveți de a face cu multă lume, în funcțiunea frumoasă care o aveți pentru a semăna sămânța bună, ridicând tinerele viăstare ale neamului nostru, dându-le instrucțiunea necesară pentru a fi măine cetățeni cinstiți și români desăvârșiți. Vă jertfiți totul ce aveți și ce puteți avea — din punct de vedere moral și material numai pentru un singur ideal — cultura și lumina neamului nostru. Și ca unul ce cunosc că D-v. sunteți primii educatori ai omenirii, de care apoi depinde cam întreaga educație și activitate a oricărui individ, facem acest apel către D-v. apostolii neamului, care aveți mijloace de a ne ajuta, publicându-l în prețioasa gazeta „Cultura Poporului”.

Apelul care-l facem către domniilevoastre este în scurte cuvinte:

Protejează și îngrijește așa zisele sfinte păduri care le mai avem azi în țară, zic sfintele păduri, pentru că ori și cine știe cât de strânsă legătură în viața omului e pădurea în care se ascund tainele fermecătoare ale naturii și hotărâte sunt legile naturii că odată cu sfârșirea existenței pădurilor se va termina și cu existența oricărei veșuitoare de pe globul pământesc, dintre care cel mai întâi lovit va fi bietul om, care prin exercitarea unei lucrări nejuste, prin aceea ce distruge și a neglijenței pădurii și-a pregătit singur sicriul, precum însuși și Majestatea Sa Regele Ferdinand I. a-l României, zice la un congres de silvicultură:

„Nici odată să nu se uite că acel ce pune toporul la rădăcina unui arbore, pregătește sicriul agriculturii”.

Și deci, odată pregătind sicriul agriculturii nu va fi departe nici sicriul omenirii. Și ca urmare pentru mai întâia prevenire și prefătămintare a distrugerii și defrișării pădurilor, care în multe cazuri e cauzată de necunoștința oamenilor de ce însemnătate utilă sunt pădurile.

Așa dar domnilor învățatori facem

acest apel către D-v. care aveți putința de a vorbi oamenilor dela sate și'n special elevilor, și'n principal în timp ce faceți excursii prin păduri.

Vorbiți chiar dela începutul omenirii — de omul primitiv — cum că pădurea a fost care a oferit întâi omului pe pământ adăposturi, hrană, mângâiere și distracție în felul lui original.

Vorbiți că pădurile au fost locașul sfânt pe vremuri când strămoșii noștri alungați de hoardele barbare se refugiau și trăiau prin păduri, așteptând vremurile mai bune. Vorbiți că în timpuri grele de război, pădurile au fost adăposturile cele mai bune pentru oștile luptătoare de pe front; pentru răniții din spatele frontului și pentru bieții nenorociți refugiați, căți copaci nu s'au jertfit arzând în foc în acele timpuri biruind puzerea gerului greu de iarnă, scăpând dela moarte sigură multe suflete omeniești.

Pădurea e locaș sfânt! Vorbiți-le de însemnătatea pădurilor în referire la situația și buna reușită a agriculturii, de influența ce o au asupra condensării vaporilor din atmosferă și provocării ploilor. Demonstrați-le rolul însemnat ce-l joacă pădurea în natură prin proprietatea de a extrage corpurile gazeoase otrăvitoare din atmosferă. Prin urmare pădurea este a doua biserică de pe pământ, după biserică lui Hristos. În sfârșit aveți multe, foarte multe subiecte principale prin care puteți arăta însemnătatea pădurii. Iar ca încheiere să aveți întotdeauna îndemnul la plantarea, îngrijirea și protejerea arborilor, ca întotdeauna când voesc a tăia copaci dintr-o pădure, a fura, a paște cu vitele tinereți puști și alte stricăciuni, să se gândească la importanța pădurii arătate de D-v. și la respectul ce-l datorăm arborilor după binele ce ni-l oferă, pădurea.

Domnilor învățatori rămânem cu deplina speranță că la apelul nostru — care nu este decât un glas al pădurii care vorbește, dar nu toți îl înțeleg — ne veți da tot concursul și veți pune toată bunavoiața a D-v. căți puțința o aveți.

Ioan N. Curelaru, brigadier silvic

MOARTEA NEVOILOR

Când scriu aceste rânduri mă găsesc într-un moment de străduință ca să pot răspunde la o întrebare: De ce cooperarea, — acest cuvânt pronunțat și repetat deodată de zeci de mii de guri — cuvânt ce exprimă una din condițiile cele mai principale de existență a tot ce există — de ce nu se găsește în înălțimea și în locul de mare cinste ce-i oferă timpurile? ... Răscălesc trecutul, citesc cu multă însuflețire tot ce se scrie pentru ea, cercetez acțiunile prezente de pe ogorul ei, mă bucură și-mi umple sufletul de nădejde față de ceea ce se promet mișcării dar ... găsesc că încă suntem la un început.

Cooperarea română încă este în fașă. Și tocmai de aceea îmi pun întrebarea de ce se găsește încă în fașă, când ar trebui să se găsească dacă nu la majorat cel puțin în adolescență?

Sufere de multe rele care nu-i dă voie să se ridice. Pașii ei timizi — dar siguri — calcă peste obstacole. Încercările sunt vrednice de admirat, totuși ... ținta este departe.

Știm că ori când o cooperare este necesară, dar, când colții nevoiei nu sunt așa crud înfipti în spatele bietului popor, cum este cazul în timpurile actuale, pentru ca să-l decidă și să-l forțeze să se gândească la alte sisteme de conviețuire, (cum e mișcarea cooperatistă), o atare idee de unire era de multe ori privită ca un moft. Căci ce-ți mai trebuie când ai de toate? Vorbesc de alte timpuri. Vorbesc de timpurile care le-au apucat bătrânii de azi. Vorbesc de acele vremuri când leul era cât roata carului și când țărânul pleca la țarg cu un leu și se întorcea acasă cu traista plină și c'un rest de câțiva gologani. Nu zic că atunci nu erau nevoiași. Nu zic aceasta pentru că știu că nevoile izvorăsc din însuși faptul că trăiești. Dar pe atunci erau mai lesne înlăturate.

Nu mai în acest chip ne putem lămuri asupra primului obstacol „neîncăderii și nepăsării” ce-l întâmpină cooperarea din partea multora și în special bătrânii și oamenii mai în vârstă. Nu le poate intra în minte ce se poate face ceva prin tovarășie. Nu înțeleg ei că este nevoie să se lase conduși de alții. Și acest motiv pe deo parte este îndreptățit prin faptul că de multe ori li s'a exploatat de către interesați și oameni fără suflet, avuții și buna lor credință; iar pe de altă parte însă, sunt de condamnat, căci sunt stăpâniți de patimi și răutăți sufletești ca: invidia, mândria, etc.; la care mai adăugăm astăzi, o nenorocită luptă așa zisă politică. O adevărată paoste pe bieții oameni, căci sunt învățajiți mai ceva ca de diavol.

Nu mai adaug, căci soot că se știe de toți, că de multe ori chiar și cei sus puși, — prin mijloace permise sau nepermise, au căutat să subordoneze mișcarea pentru scopuri vanitoase și rău făcătoare cum

este spre ex. — o politică rău înțeleasă.

Alte timpuri au fost și altele sunt astăzi. Alți oameni s'ar cuveni să fie, dar nu toate se conformă timpurilor.

Spuneam că trăim în alte timpuri. Aceste timpuri se numesc noi. Dar nu timpul, ci condițiile de trai sunt noi. Oamenii vechi cu greu se înose și ei și poate — cei mai mulți — vor rămânea tot vechi, până când vor dispărea, rămânând a le lua locul nouile generații.

Dar să revenim la subiect.

Nimic n'a existat, nimic nu există și nimic nu va exista în afară de acele ce se supun legilor firești ale cooperatizării. În tot ce vedem, lucruri sau ființe, în însăși natura, mama noastră a acelor ce suntem pleavă pământului și'n năzuințele noastre stăpânitorii lui, nu găsim decât legea supremă a cooperatizării. Condițiunea principală — cum am spus mai sus — de existență a tot ce există. Această lege este aplicată sub diferite forme — pe care singur nu le voi putea arăta aici, — între care există și forma aceea numită economică-socială.

Nevoile materiale și morale, în epoca aceasta turbure, sunt accentuate. Sufărutele se tin lanț și lacrimile udă pământul. De ce? De ce mai există aceasta când știm bine că printro acțiune comună lesne putem scăpa de ele?

Tocmai de asta zic și mă întreb de ce cooperarea nu se găsește în înălțimea ce-i oferă timpurile? Căci singur când mai găsește ca acum o lume de suflete rătaicind țărârost; un haos fără margini și o societate sdruncinată din temelii? (efectul poftei puterilor dominante, de a fi stăpânitorii pământului al doilea după Dumnezeu și care au provocat izvorul nenorocirilor prin actul de violență, — războiul —). Acuma e momentul când cooperarea ar da roade minunate și ar prinde rădăcini adânci în sufletele tuturor acelor ce se pretind că trăiesc.

Cooperarea prin felul întrebunțării sale, poate supra un sigur orice neplăceri. Poate înlătura în fine tot ce constituie o boală în societate și deci nu pe nedrept i-am dat titlul de „moartea nevoilor”. Este singura care duce lupta de exterminare contra lor.

Ca încheiere și răspuns la întrebarea pusă în primele rânduri zic că: Cooperarea n'a ajuns și nici nu va ajunge la înălțimea meritată, până când acei ce o compun, nu vor deschide ușile sufletelor să pătrundă în ele o rază de interes general, până când nu vor desbrăca haina neagră a egoismului și până când ieoana de înclinare nu va fi „iubire și lepădare de sine”.

George J. Filipescu

TUBERCULOZA

Flagel și pericol social

Având în vedere statisticile numeroase publicate și cele culese și de noi, putem spune că tuberculoza face concurență celor mai teribile răboai.

În fiecare an mor cinci milioane de tuberculoși, cam zece pe minut. Boala se înalbează repede, luând înfățișarea unei epidemii chiar în Olanda și Germania, țări ferite aproape complet de tuberculoză în deceniul trecut.

Tuberculoza e ucigătoare pentru tinerii între 20—40 de ani. E drept că poporul nostru are multă vitalitate, aceasta s'a văzut în războiul ce ne-a hărăzit soarta să-l trăim, dar nu-i un motiv să nu luptăm la timp contra întinderii acestei boli.

Se impune să dăm o extindere cât mai mare măsurilor formulate, contra celui mai de temut dușman al sănătății omului.

D-l Dr. S. Irimescu, despre care am mai vorbit în coloanele ziarului nostru, e un mare medic al țării și un apur și neobosit luptător, în ziua de 17 Mai a dat iarăși un strigăt de alarmă la Congresul Asociației medicilor.

Acest strigăt de alarmă, ne-a hotărât și pe noi a ne ocupa în coloanele răspânditului nostru ziar, de chestiunea luptei contra tuberculozei.

Dela început trebuie să subliniem că este nevoie de bani și încă de mulți, în această luptă.

Interesul general trebuie să prevaleze contra intereselor particulare.

Tuberculoza e o boală contagioasă dar vindecabilă, dacă se aplică tratamentul la timp. Cum e o boală care s'a răspândit la noi fulgerător se impune o luptă aprigă.

Iată în propoziții scurte, dar pline de adevăruri, programul de luptă contra tuberculozei:

1. Educația masselor în direcția Igienei:

În școli, fabrici, cazărmi ș. a. prin afișe, broșuri populare ca cele răspândite de Ministerul sănătății publice, „Cultura Poporului” din Cluj, Cartea românească, filme (mai ales) bine întocmite, conferințe în felul celor date de „Astrea”, „Moldova întregită” societate de care s'a ocupat ziarul nostru anul trecut, cursuri libere, sfaturi în felul început de noi ș. a.

Să se facă educația publicului să nu scape pe jos în localități publice, birouri, tramvaie, trenuri, ș. a.

La Londra cel care scuipă pe jos e pedepsit cu 40 shillingi. Să se recomande scuipătoare portative.

2. Școala în aer liber.

Dintre toate florile spune Michelet, floarea omenească are cea mai multă nevoie de aer și soare.

3. Să nu se primească în școli copii tuberculoși.

Se impune deci triajul și certificatul medical.

Deosemeni nici ucenici, nici vânzătorii din prăvăliile țou alimente, mai ales: brutării, bucătării, doicile (luare aminte mare cu ele) lucrătorii în fabrici, ș. a. fac examen medical amănunțit.

Să se introducă peste tot fișa medicală.

În acest sens se impun anchetele sanitare.

Trebuie să se facă, cât mai multe și cât mai complete.

4. La încheierea căsătoriilor să se ceară certificat medical obligator.

5. Deosebită atențiune să se dea, construcției locuințelor ieftine și igienice, pentru funcționarii statului și lucrătorii. Nu trebuie uitate școlile, atelierile, fabricile, cazărmiile și birourile publice.

Construirea locuințelor igienice, e un real progres în lupta contra tuberculozei.

6. Să se facă multe parcuri și grădini de distracție pentru copii și muncitorii.

7. Educația fizică și sportul să se facă numai sub control medical.

8. Să se mărească lefurile funcționarilor proporțional cu scumpetea vieții și numărul membrilor familiei.

9. Să se facă multe societăți de ajutor eventual.

10. Deosemeni societăți de asigurări sociale.

11. Organizarea asistenței invalizilor din război; tuberculoși.

12. Copii născuți din părinți tuberculoși să fie izolați în prevențorii la aer și soare.

13. Să se înființeze colonii rurale cât mai multe.

14. Atențiune pentru populațiunea băștinașă a localităților balneoclimaterice.

15. Să se reglementeze munoa.

16. Să se facă multe dispensarii fixe sau ambulante cu personal bine pregătit. Ele vor descoperi și atrage pe tuberculoși. Nu se va eticheta numai boala ci se va da ajutor efectiv prin îndrumări folositoare ș. a.

Dispensarul e adevăratul centru pentru profilaxia tuberculozei. Dar trebuie să fie bine înzestrat, cu personal suficient și echipe bine instruite.

17. O primordială necesitate e crearea unui corp solid de infirmieri și infirmiere monitoare sau vizitatoare.

Uniunea națională suedeză a organizat cursuri pentru atari infirmieri încă dela 1910.

18. Sanatoriile. Castelele părăsite, localurile vămilor dealungul țărilor Carpaților, sunt potrivite de amenajat ca Sanatoriile.

19. Lupta contra alcoolismului. Nu-i deloc exagerat că „alcoolismul pregătește culoșul tuberculozei”.

20. Controlul laptelui și a căraei bovidelor.

21. Declarația obligatorie a tuberculozei. Numai astfel se poate cunoaște focarul de contagiune și să se generalizeze măsurile de desinfecție impuse de igienă.

22. Izolarea tuberculoșilor.

Inițiativa particulară, reprezentată prin comitetul societății de profilaxie contra tuberculozei, chețele, apelurile, călduroase și inimoase ale M. S. Regina Maria, nu pot da banii necesari pentru o atare luptă.

E drept că dela propuneri la realizare e o distanță mare, ba chiar pentru unele foarte mare și deci trebuie înlăturate această distanță cât mai urgent.

Administrațiunile mari de stat trebuie să dea și ele concursul lor material și moral, dar mai ales material. Serviciul sanitar civil și cel militar, să lucreze mână în mână în această mare operă de salvare a sănătății națiunii noastre.

Dr. Od. Apostol

ZILE DE MAI

Cam la toate popoarele luna Mai este dintre toate lunile anului cea mai slăvită și cântată de poeți. E luna florilor și a păsărilor cântătoare. Verdeața proaspătă a câmpului, grânele înalte presărate cu maci roșii ca focul, umbra dulce a pădurilor, salcâmul și teul înflorit înveselese sufletul omului. Adică ar trebui să-l înveselească. În grăul cântă pitpalacul, în crânguri cucul, grangurul, turturica, cîntizoi și mai ales regina nopții: privighetoarea. Nici nu poți dormi seara afară de cântecul lor, la care se adaugă de regulă comerțul sgomotos al broaștelor din baltă. Și balta răde de fericire. Trestia a crescut înaltă, stânjenelul galben umple malurile apei, nufărul alb o decorează la distanță. Lucul apei e curat, peștele își depune icrele, țăntării încă n'au ieșit.

În pădure e o umbră plăcută, căci arborii sunt îmbrăcați de frunzișul lor verzui și fraged. Teiul se vede de departe, că numai el are frunzele întoarse și pe doli, așa că sticlește în lumina soarelui ca argintul. Salcâmi sunt numai floare și dacă stai sub el, auzi un mare băzâit de albine. Steljarul și frasinul se iau la întrecere în creștere, ulmii și-a vărsat toată sămânța pe jos formând un așternut alb.

Cine mai poate deosebi păsărelele după cântec, că de văzut e foarte greu? Dar multimea nenumărată de găngăni, fluturi și muște? Fiecare ființă e veselă și ocupată cu munca ei, căci vara este scurtă.

Nu mai omul are timp destul. El știe că vine iarna vieții, adică moartea, și știe că îl așteaptă ceasul socotelilor. Omul nostru își pierde timpul cu chefurile, cu politica și cu invidia.

Luna Mai e una din lunile anului bogată în sărbători, făcute pentru reculegere omului și înălțarea lui sufletească. Ce fac oamenii în sărbători? Măncăci mai bine și mai mult, beau până la turburarea creierului, cântă, joacă, se plimbă sau se mănăncă între ei. Unii discută politică, care e un amestec de ură,

mândrie și lăcomie. Mai rari sunt cei ce și-aduc aminte de Dumnezeu și de rostul vieții. Mai rari sunt cei ce se duc cu evlavie la casa Domnului, se hrănesc sufletește vorbind sau citind lucruri înălțătoare sau cari ducându-se în mijlocul naturii, câmp, pădure sau baltă, stau de vorbă în tăcere cu Creatorul.

Unii citesc ziare, reviste sau cărți de literatură, cari oricât de bine ar fi scrise, nu sunt la locul lor, dacă le citești în pădure. Acolo e păcat, să cugeți lucruri deșarte și să nu fii atent la veselia naturii. Ar fi ca un spectator, care ducându-se la operă ar dormi pe scaun.

Ce frumos și bine șade copiii și tinerii când mergând pe câmp sau prin pădure cântă sau se roagă lui Dumnezeu!

Ce frumos și bine șade unora cari mergând în excursii caută să învețe numele florilor, plantelor, păsărilor sau insectelor!

Ce urât este când vezi tineri eșind din pădure amețiți de vin sau vorbind cu femeile lucruri murdare! Și e păcat că răul prinde mai cu seamă în tinerii cu carte, cari ar trebui din contră să fie pildă de virtute.

Multe lucruri ne mai învață natura! Să ieșim cât mai des din casă și să cunoaștem natura mai de aproape.

Iată sfatul tuturor învățătorilor lumii.

Ing. Aurelian Ionescu

ABONAMENTUL

Pe un an 250 de lei. Pentru săteni, învățatori, profesori, preoți, studenți, meseriași și muncitori 200 lei pe an.

Abonamentul se plătește înainte; se fac abonamente și pe o jumătate de an.

Pentru instituții financiare, bibliotecă, cluburi și localități publice abonamentul este 400 lei. Pentru sprijinitorii foaie minimum 500 lei. În America 3 dolari, în Jugoslavia 120 dinari, în celelalte țări 450 lei pe an.

CULTIVAȚI IN!

Plăcut și de laudă este pentru gospodarul nostru, dacă se ferește să dea bani pe ceia ce el ar putea produce.

De ce dar plătiți mii și sute pe bumbacul mult mai scump și puțin mai tragic ca inul?

Sămânați două-trei prăjini de in și dela el veți folosi fuiorul și sămânța.

Pentru ca să ai folos bun dela o semănătură de in, îngrijește-te să ai sămânță proaspătă, de un an sau doi ani, să fie curată și să nu aibe prin în sămânța de ianiță sau în sălbatec, care se cunoaște prin aceea că sămânța este mai lunguiață, mai săbăreită, și mai aspră la pipăit decât aceea de in care este lătăreță luctoare alunecoasă și unsuroasă.

Pământul trebuie să fie îngrișat cu gunoi bine putrezit cu un an mai înainte. La pământuri prea petroase nisipoase sau pe coaste prea arse de secetă nu reușește. Inul reușește minunat în țelina proaspăt spartă, care însă trebuie să o ari de două ori pentru ca în timpul anului inul să nu fie năpădit de buruienile ce cresc mai repede ca el și pe care nu le poți plivi fără ca să-i strici inul, călcându-l sau smulgându-l.

Dacă ai sămânță curată și proaspătă, samână trei kilograme și jumătate la prăjină. Îngroapă sămânța cu o grăpă ușoară dar mai bine cu o greblă, căci în cazul când sămânța este îngropată prea adânc, răsare rânduri, se coace rânduri, și trebuie să-l culegi rânduri, lucru anevoios și nelipsit de pagubă.

UNDE MERGEM?

Boala, care înainte vreme era necunoscută sateanului voinic, dela izbucnirea s'au înfrățind în viața lui, și se ține de el ca scaiul de oare. Ce constată medicii la sate, este îngrozitor. Intâmplător am cunoscut un medic de plasă, care la inspecția unei comune, a avut buna voință să mă invite cu dânsul. La primăria satului s'au adunat toți auzătorii, anunțați din vreme de venirea medicului.

Erau adunați acolo peste 16 bolnavi. Urechile mele s'au înspăimântat și ele, de ceace au auzit din gura medicului. Și acum îmi stau în ureche: Ftizie, S. I. (sifilis periodă), S. II. Ftizie, Ftizie galopantă. Câte unul pe fața căruia se vedea sateanul, cerea consultația între patru ochi. Atunci medicul trecea cu bolnavii într-o odaie aparte, dar la ușire, urechile mele iar auzeau: Bleonoragie. Consultațiile au continuat. Printre altele nume de boale, am auzit și vorba alcoolism. Iată deci, ce sănătos este sateanul nostru. Modernizat după război, el a reușit să doborâtoare toate boalele ce înainte caracterizau orașul. Iar ignoranța, cea mai grozavă dintre boale, atinge 60-65 la sută din populația rurală. Rețetele medicului au rămas numai scrise. Sfatările date de el, erau numai strigite în pustiu. Credeți că s'au găsit vre-unul care să se conforme? Nu! Toți acești nenorociți dau crezare „doctorilor” și „doctorițelor” empirice; care cu premeditare, le trimit cu ani mai devreme pe lumea cealaltă. Despre ignoranța caracteristică satelor, voi povesti următorul caz autentic: Într-o familie de tuberculoși, au murit rând pe rând tatăl, fratele mai mare și venise rândul altui frate mai mic.

Se intervenise la serviciul sanitar al județului și acesta, prin intervenția lui în drept, obținuse pentru acest tuberculos, care era la începutul bolii, un loc în sanatoriul de ftizici dela Brâncoveni, așezământ sanitar, cu reputație și în străinătate. A fost absolut imposibil să se convingă mama și membrii acelei familii, să lase pe acel nenorocit să fie internat în sanatoriu. Mama lui, cu un ciușim extraordinar, a spus: „Vreau să moară acasă, nu între străini unde are să-l tace.” Cu toate sfatările date, ea a renunțat la binele ce i se făcea, cu toate că medicul garanta vindecarea lui în acel sanatoriu, având în vedere stadiul în care se găsea boala. La o lună jumătate după aceasta copilul acelei mame ignorante, al treilea membru în familia ce murea, s'au stins.

Acum, în fiecare dimineață, vecinii aud bocetele ei, bocete ce se-

mână cu cântecul cucuvei, cum spunea medicul plâgii. Această ignoranță, bagă zilnic în groapă sute de suferinzi, ce printr'un tratament medical, putea să scape. Acel fatal: „Atâtea i-au fost zilele”, nu poate fi desrădăcinat din mintea babelor satelor noastre. Grozava boală, datorită bacilului lui Koch (microbul ftiziei), căutând par'că să distrugă tot ce o țară are mai scump, s'au incubat acolo unde era și natural să se încube, având în vedere reaua stare igienică ce domnește pretutindeni; s'au incubat în cazărmi, internate, etc.

Spațiul ziarului fiind restrâns, nu voi comenta aceste cazuri, ci voi da glas unei scrisori trimise de o tuberculoasă, elevă de internat către o colegă de a ei, în aceeași stare de sănătate. Dealfel, ziarul „Universul” a dus o aprigă luptă astă vară, contra viciului de nesuporțat din internate. Să lăsam să vorbească scrisoarea:

Buna și dragă mea colegă,

Ai văzut dragă cum a vrut Dumnezeu? ai văzut? Nu credeam dragă, chiar să-mi fi profetizat cineva dinainte, cu n'as fi crezut să ajungem noi aici... cel puțin cu tine o adevărată minune! Tu, eleva cea robustă care în cinci ani de viață mizerabilă de „internat” n'ai fost bolnavă aproape deloc și ai suportat cele mai grele zile și nopți de iarnă, cu hrană nesuficientă și frig chinător, zile de muncă, de salahor fără a da semne de cea mai mică scurătură în ce privește sănătatea și răbdarea, s'au ajuns tu, zic, în halul asta aproape ca și mine, care am fost tot timpul bolnăvicioasă cum mă știi? E de necrezut dragă.

Dar eu nu te compătinesc, pentru că ar trebui să mă compătinesc întâi pe mine. Cu toate că n'ai ajuns în halul meu, ascultă ce-mi zic eu și fă și tu așa: Ce trebuie să mă descurajez eu? Sunt tânără și voinică, am deci la îndemână două arme foarte sigure pentru a birui și alunga nepoftita boală. Ba eu drept să-ți spun dragă, m'am pus pe trai și pe petreceri, că destul am suferit la școală. Am dat serbări și am fost pe la o mulțime de baluri, cu elevi și eleve. Jucam câteodată de curgeau apele de pe mine și pe urmă eșeam afară să mă răcoresc.

Mai cuprindea scrisoarea câteva rânduri intime. Iată deci din ce fabrică ies luminătorii și luminatoarele satelor. Treziți-vă, treziți-vă, stăpânitori, că mergeți spre prăpastia ce așteaptă să ne primească pe toți cei șaptesprezece milioane de români.

P. Dimitriu-Lipnița, inv.

Zece sfaturi de igienă pe săptămână

1. Toată lumea știe că nu-i igienic să scuipi pe jos, deoarece prin scuipat s'au răspândește ofica. Nu toată lumea însă face așa. Să o silim deci prin legi să respecte această măsură. In alte țări nu-i imposibil acest lucru.
2. In fiecare birou sau local public obligați pe cei în drept să aibe scuipători practice și igienice.
3. Noi recomandăm și scuipătoarea portativă, de buzunar.
4. Nu angajați nici un funcționar, nici un ucenic, nici o dactilografă, nici o servitoare, nici o bucătăreasă etc. etc., fără certificat medical oficial.
5. Noi recomandăm ca nici la școală să nu se primească copii fără examen medical sever.
6. Băgați de seamă! Tușitorii ceia bătrâni, cari se joacă cu copilașii voștri sau cari stau pe capul vostru așteptând sfârșitul vieții, pot să fie foarte periculoși răspânditori de microbi ai oficii.
7. Nu lăsați copiii lângă cei cari mătură sau scutură.
8. Pedepsiți pe cei cari scutură hainele sau covoarele pe capul trecătorilor în stradă.
9. Deasemeni pe cei cari aruncă gunaele în stradă.
10. Pedepsiți aspru pe vânzătorii de legume, zarzavaturi, alimente, pâine, etc., cari țin marfa necoperită, ferită de muște și praf.

VIATA DIN MUNTENIA

Din Celaru (Romania)

In lupta aprigă contra intinerului și pentru micșorarea celui procent ruginos de analfabeti, ce amenință existența noastră ca stat, membrii societății noastre „Zorile Romanatului” animați fiind de cele mai înflăcărâte sentimente de solidaritate și patriotism, au dezvoltat în vacanța de Paști o deosebită activitate. De data asta sedițele noastre au fost intime și publice, luând caracterul unor mărețe adunări populare, entuziaste cari au stărnit în tinerele vârstare, temelia de mână a neamului, o puternică emulație și un viu interes de inițiativă pe terenul culturii. Varietatea producțiilor și felul lor de executare au atras un public așa de numeros încât sala de sedință devenea neîncăpătoare. Conferințele tratate, de aleși vorbitori, au fost ascultate cu mult nesat și cu mare interes. D-l Alex. Constantinescu din Marotulin-de-jos, a vorbit despre: „Credințele dearte”, îndemnând publicul a nu-și strica legea adevărată creștinească, care ne-a păstrat neamul în clipe de restriște. D-l Stănescu Badaea, din localitate, a vorbit despre „Beție și urmările ei”, care ne decimează și ne înjosește neamul și țara, îndemnând la cumpătare pe poporeni.

D-ra Rea Silvia Georgescu, învățătoare în Vișina, a vorbit despre „Educația fetelor”. D-sa, prin cuvinte alee și pornite din cele mai nobile sentimente de care este animată, a izbutit să convingă publicul că într'adevăr „Viitorul țării îl țese mama”. D-l Dumitru Stoenescu, din Marotulin-de-sus, a vorbit foarte frumos despre „Portul național și industria casnică”, trezind sentimentele de iubire pentru tot ce are caracter românesc. D-l Cotoră, notar din Marotulin-de-sus, a vorbit amănunțit despre „Drepturile și datorită cetățenești”, îndemnând spre o echitabilă achitare de datoriile noastre de buni români. Corurile pe trei voci, monologhe, dialoguri, solo și duete de violină, jocurile: Cracoveanca, Brăulețul și Vine Mai, cum și frumoasele Piramide au distrat în chip demn publicul. Piesele: „Regina Muncii”, „Un mic viteaz” și „Ecaterina e nevinovată” au avut un frumos succes.

La sedințele intime au vorbit d-nii Nicolae Georgescu despre „Viața omului primitiv”, Petre Nuță despre „Industria Caucaului”, D. Stoenescu despre „Alegerea Cărilor de citir” și d-ra Ecaterina Dârju, învățătoare în Devesel, despre „Muncă și solidaritate”, aducând în mijlocul nostru un entuziasm sacru și dătător de mari nădejdi în viitor. Cu această ocazie și la îndemnul scriitorului acestor rânduri, s'au pus bazele unei biblioteci, colectându-se la primul apel, 157 volume, dela membri societății, cărora le aduce viii mulțumiri în numele comitetului de conducere.

Marin I. Georgescu

Știrile Săptămânii

Toți cititorii noștri au datoria să răspândească această foaie cât mai mult. Numai așa se va putea consolida presa românească cinstită și vom putea, în adevăr, să ne bucurăm de roadele scrisului mai presus decât patimele politice. Faptele trebuie să se afirme și pentru aceasta se cere ca tot mai mulți sprizijitori să se aboneze la „Cultura Poporului”. O presă puternică e îndrumătoare spre progres a neamului nostru, și cetățenii conștienți trebuie să înțeleagă aceasta.

DAUNAZI, la Paris, d-l general Debény, șeful statului major al armatei franceze, a dat un prânz în onoarea d-lui general N. Ietala, directorul ziarului nostru.

Au luat parte mulți generali francezi și toți ofițerii români din misiune. D-l general Debény a închinat pentru gloria armatei române.

ȘTIINȚA științelor naturale a „Astrei” a hotărât editarea unei biblioteci științifice portative pentru studenții și intelectuali iubitori de știință. S'au ales o comisiune, compusă din d-nii: Popescu Voitești, A. Ciortea, Al. Borza, Victor Stanciu și V. Pușcariu.

DIN inițiativa d-lui Strugariu, inspectorul școlilor de ucenici, se va înființa la Cluj primul cămin de ucenice. Ministerul de instrucție a aprobat suma de 400.000 lei pentru aceasta.

D-NII abonași sunt rugați să-și achite abonamentele, căci astfel vom fi nevoiți să sistăm trimiterea gazetei aceluia cari sunt în restanță.

UN noușor de un miliard lei va fi acordat ofițerilor, gradațiilor și personalului civil pendinte de armată. Sporul va fi distribuit cu începere dela 1 Iulie.

GUVERNUL a înscuvițat exportul vaelor în greutate dela 600 kgr. în sus cu plata taxei vamale de lei 6000 de cap; iar vaelile dela o greutate de 600 kgr. în jos, cu plata taxei de export de lei 4000 de cap, la vama respectivă, fără restricțiuni de etate.

DOAMNA Olimpia Bărsan, renumita noastră artistă, a plecat în Turneș în Ardeal cu piesa „Antonia” piesa care a avut mare succes la teatrul național din Cluj. La Deva și în alte părți a fost primit de un numeros public de toate naționalitățile, cu flori și urale nesfârșite.

STUDENTII români aflați la Montpellier, Franța, au pus bazele societății studențești „Vasile Alecsandri”.

Președintele soc. e d-l Eustațiu Pretorian, doctor în teologie, vice președinte d-l I. Radovici și casier I. Marian.

P. S. Arhieru Dionosie Erhan, vicarul arhiepiscopiei Chișinăului, va purta pe viitor titlatura de „Tighineanul” în locul aceluia de „Ismailenul”.

SOCIETATEA culturală „Petru Șuța” (Uâmbovița), înființată din inițiativa preotului Simonescu și a unui grup de liceeni și normațiști din localitate, aduce mulțumiri profesorilor liceului Mănăstirea Dealului, pentru donația de 110 volume făcută bibliotecii Societății.

BRODERIA ALBISY

Clinică de păpuși

Articole de toilette, mărunțisuri și depozit de ciorapi.

Cluj, Calea Victoriei No. 10

INVĂȚĂTORUL Ioan Luncau din comuna Chișoc, județul Bihor, în ziua de 10 Mai s'au dus la căminuța evreului Valder Marton din aceeași comună, unde a aflat un grup de fărani cu femeile lor, cheiind. Invățătorul a tras atențiunea celor dela față fiind zi de sârbătoare. Iar evreul împreună cu femeia lui furioși au atăcat pe invățătorul rându-l grav.

ZIARUL „Argus” anunță că în județul Hunedoara, la marginea comunei Cioclovina, s'au descoperit în fundul unei peșteri adânci, foarte mari cantități de guano (gunoi) depozitat de stolurile de lilieci care locuiesc acolo.

Imediat, această bogăție naturală a fost luată în exploatare de o societate în comandă care intenționează să construiască un funicular aerian dela peșteră până la stația cea mai apropiată, pentru a transporta gunoii.

Acest guano constituie o îngrășămintă naturală pentru pământ, de neprețuit. Cantități uriașe de guano se găsesc pe coasta de apus a Americii de sud.

PLOILE torențiale din ultimele zile căzute în Jugoslavia au cauzat inundațiuni și stricăciuni grave în numeroase localități. Pagube mari însemnate s'au înregistrat la Vârșev, Varaidina, Liubliana Smeredvo, Niș și Sabats.

Domnule director,

Văzând roada adevărată a muncii desfășurate de colegii mei în această direcție, cum și a altor oameni mult mai competenți, un ce lăuntric mă îndeamnă să urmez și eu calea apucată de alții.

Sunt abonat de mulți ani și urmăresc de aproape această binefăcătoare foaie numită cu adevărat „Cultura Poporului”, care nu este menită numai pentru popor, în adevăratul înțeles al cuvântului, pentru că în ea se găsește lucruri interesante atât pentru muncitorul manual, cât și pentru muncitorul intelectual; atât pentru cel instărit, cât și pentru cel sărman.

Această foaie, care presintă cetitorilor o cultură generală din toate ramurile activității omenești nu trebuie să lipsească de pe masa nimănui.

Oricât de multe și grele ar fi grilele acestei vieți, totuș, este bine ca în programul nostru de activitate să lăsam o clipă liberă, să ne îngrijim și de hrana sufletului nostru și să trăim puțin mai ideal, ridicându-ne din josișia în care am căzut.

Treziți-vă! poruncește această foaie. Lăsați mai la o parte, lumea actuală ce vă înconjoară și faceți să încofetească în voi sămburele idealismului. Nu mai stați în josișia actuală și prin voi înșivă deșteptați-vă!

Mănat de acest strigăt al „Culturii” mi-am propus ca să fiu ceva mai de folos deacum înainte, dat fiind, că și în ceasul al 11-lea se poate ceva, când omul are voință.

Și odată eu mine, a-și vrea să se mai întoarcă mulți la calea cea adevărată pe care acum s'o primească, ca pe-o lumină bine făcătoare și nu va fi târziu.

Faceți în așa fel, ca să pătrundă în casele și în inimile multimii, adevărul concentrat din această foaie.

Intărind rândurile luptătorilor, ne vom întări înșine, vom întări neamul și țara noastră.

N. Marinescu Pașoi, inv.

VIATA DIN BASARABIA

Redacție și la Chișinău

Din Orhei

Serbarea zilei de 10 Mai a avut anul acesta un deosebit fast. După tedeum-ul oficiat de protoereul Radian Piescu, eucernicia sa a ținut o frumoasă cuvântare despre însemnătatea zilei.

Troupele și școlile au defilat în fața d-lui Stere Costescu, prefectul județului.

La recepție au vorbit d. Dem. Tiroș, președintele Trib. local și a răpșins d. prefect.

După amiază a avut loc un festival cultural în grădina cinematografului public, dat de „Ateneul Popular” și de școlile primare și secundare de băieți și fete din localitate.

După întonarea Imnului Regal, de către corul Ateneului, condus de d. Palade, s'au ținut o cuvântare ocazională de către d. avocat Cezar Stoika, delegat din partea „Ateneului Popular”.

D-sa a arătat că: reintregirea României nu e o taină, ci e o consecință firească a omogenității și desimii unei populații de 15-18 milioane de locuitori, limba la fel, puterea de asimilare și eliminare, oțelirea în decursul timpurilor (contra barbarilor, musulmanilor și azi a bolșevicilor).

În Basarabia pe lângă legătura istorică a existat și una culturală: Donici, Stamati, Russo, Hajdeu sunt scriitorii ce au arătat dragoste și conștiință națională. Basarabienii în invățătură au jucat roluri mari și în Rusia, ca P. Movilă, Herăscu, Antioh Cantemir.

După răpirea Basarabiei, țării au lăsat populația în părăsire. Unii renegeți ca Purishevici, ziceau că a ne da drepturi ar urma să dea și Japoniilor, jansiștilor și ceremușilor?

După 1905 imperiul țarist se cutremură. Incepe prin ziarele „Luminătorului” și „Cuvântul Moldovei” să dovedească apropierea suferințelor cu Regatul român. Azi prin introducerea oficială a limbii materne în școlile, biserică, justiție, administrație, desființarea claselor și latifundiilor, dreptul de vot — u-

Din Câmpina

In ziua de 23 Mai, d. ministru al Instrucțiunii, P. S. Negulescu, a fost sărbătorit de comitetul școlar, profesorii și părinții elevilor liceului din Câmpina, pentru marele concurs pe care l-au dat definitivării acestui liceu. Insufletitelor toasturi prin care d-nii avocat Victor Rădulescu, primarul comunei și președintele comitetului școlar, ing. C. Bărbăciaru, președintele primului comitet, Stelian Ștefanescu membru în acel comitet și unul dintre întemeietorii acestui așezământ de cultură, Miron Pandrea, avocat, Ștefan Popescu, dir. liceului și I. Nicolescu, profesor, au mulțumit d-lui ministru pentru largă contribuțiune pe care a oferit-o acestei opere de cultură (atât de trebuitoare mai ales aici: un centru, pe deoparte, instrăinat, pe de alta țărănesc) d. ministru a răspuns următoarele:

„Când — acum câțiva ani — mareșalul Joffre, eroul dela Marna, a venit la noi spre a decora orașele cari mai mult suferiseră din cauza războiului, s'au îndreptat între cele dintâi spre această poartă de neînvinș a românismului, spre Mărășești. Aici au avut loc cunoscutele festivități date în onoarea generalului erou. La toate acestea d-sa a răspuns:

Vă mulțunesc, domnilor! Nu mi-am făcut decât datoria!

Amintesc apoi o baladă a poetului german Goethe în care este vorba despre un cântăreț rădăcitor (trubadur). Într'adevăr un asemenea artist, jucându-se la curtea unui rege, cântă atât de măiestrit, încât acesta își scoase dela gât salba regală și i-o oferă. Ce desamăgire! Cântărețul îl refuză cerându-i ca semn al mulțumirii numai un pahar de vin și adăoga: „cântând așa, n'am făcut decât ceiaze trebuia să fac, ceiaze fac păsările primăvara, fără să aștepte dela nimeni vreo recompensă.”

Nu mi-am făcut decât datoria! Iată cum răspund eu tuturor aceluia cari mi-au mulțumit. Atât și nimic mai mult! Dorii să aduceți mulțumiri? Acestea trebuie adresate în primul loc celui dintâi comitet școlar, în frunte cu d-nii ing. C. R. Bărbăciaru, avocat V. Rădulescu și St. Ștefanescu, cari au lucrat atât de mult și de frumos pentru această instituțiune și apoi: corpului profesoral de elită, format aproape numai din titulari, care, prin activitatea desfășurată în cursul acestor 7 ani, a reușit să impue școala dv. autorităților superioare și înlesnindu-mi mie ajutorul dat azi. Cred că sunt în asentimentul dv. închinând paharul acesta în sănătatea acestor apostoli ai culturii cari împreună cu cei de mai sus sânt adevărații fondatori ai liceului din Câmpina.

Iată, într'adevăr o înaltă lecțiune de modestie!

Paul I. Papadopol

Din Mercurea-Ciuc

Ziua Eroilor s'au sărbătorit ca și în anii trecuți cu un deosebit fast. Dimineața populația locală, elevii tinerele elevilor, pe cari îi pune la contribuție, introducându-i pe nesimțite în tainele „Armoniei”.

Fiecare capitol e urmat de exemple și aplicări practice. Elevii, chiar singuri, se pot folosi de acest manual, cu ușurință.

Il recomandăm tuturor celor ce vor să se ocupe mai temeinic cu studiul muzicii, spre a o putea înțelege și aprecia după merit și în special d-lor invățători și preoți spre a putea aduna și armoniza cântecele populare, cari se pierd văzând cu ochii.

Apoi d. Alexandru Vasu, prefect al jud. Ciuc, a ținut o scurtă dar înflăcărată cuvântare despre însemnătatea măreței zile, a mai vorbit d. colonel Radulian, preotul ort. I. Bărbat, d-na Paula Balota, directoarea școlii secundare de fete, preotul reformat și cel catolic.

După masă în localul școlii secundare de fete a avut loc o frumoasă serbare.

C. Ghiaț

VIATA DIN ARDEAL

Din Mercurea-Ciuc

In ziua de 24 Mai, în comuna noastră s'au dat o serbare școlară de către tânărul nostru invățător Gh. Bologa. Aduce călduroase mulțumiri d-sale căci deși de puțin timp venit la noi (numai dela 1 Ianuarie) a reușit să intre în sufletele noastre ca să nu-l mai putem uita. Cu tine-rimea din satul nostru a făcut un cor și i-a învățat cântece populare.

Serbarea d-sale este o totul ceva nou la noi. De dimineață, am fost cu toții la biserică. Părintele Filip din Lugosul de jos a oficiat serviciul, iar corul școlărilor a dat răspunsurile la sf. Liturghie. După masă a urmat serbarea. D-l invățător Gh. Bologa a vorbit frumos și a lămurit oamenilor ce scop au aceste serbări. Copiii au spus poezii și au cântat cântece naționale și religioase.

Demian Iacob

Frații IOANOVICI

recomandă atelierul lor de fotografat pentru pregătirea de fotografii artistice O. L. U. J., Piața Unirii.

Sab poartă expoziție permanentă.

VIATA DIN BUCOVINA

— Redacție și la Cernăuți —

Din Cernăuți

Cele două însemnate sărbători naționale, 10 Mai și Ziua Eroilor, au decurs după obiceiul ceremonial: serviciu divin, muzici militare, defilare și discursuri ocazionale.

Un număr mai puțin monoton al lui 10 Mai, a fost reprezentarea de gală a reputaților artiști ieșeni: Aurel Ghișescu și Sorana Toța cu „Gelozia”, drama lui Arțibasev. A fost un rar prilej, de veritabilă emoție estetică pentru publicul cernăuțean.

Un alt eveniment important pentru publicul intelectual, a constituit vizita învățatului filolog francez A. Maillat.

D-sa a rostit la Universitate în fața studenților și a publicului amator, două conferințe din specialitatea d-sale: „Limba latină și civilizația” și „Originile latini vulgare”. La plecarea din Cernăuți, o parte din profesorii și studenții universitari l-au petrecut până la gară, unde s-au despărțit în mod cordial, oferindu-i-se din partea studenților un frumos buchet de flori.

Sâmbătă seara în 15 Mai, cohorta cercetășească „Aron Pumnul”, a reprezentat „Heidelbergl de altădată”. E un semn că organizația cercetășească a tinerimii școlare, poate realiza fapte frumoase când nu se mărginește la uniforme și părăzi.

Duminecă, 16 Mai dimineața, Liga Culturală (secția Cernăuți), a pregătit — destul de modest în fond ca și în formă — o comemorare a morții lui Ion Slavici. Președintele secției, d-l prof. Dr. V. Gherasim, a analizat viața și opera celui mai reprezentativ și mai talentat — cel puțin până azi — prozator ardelean.

I. Slavici s'a născut în Șiria (lângă Arad) în anul revoluției 1848. Și-a făcut liceul prin Arad și Timișoara deprinzând bine limba germană, în dauna celei românești. La Universitate, în Budapesta, din lipsă de mijloace, n'a stat decât un an, făcându-se secretar al notarului din St.-Ana. În 1869 se duce la armată în Viena. Aici se întâlnește cu Eminescu, fapt hotărâtor în viața sa. Audiază amândoi cursuri de filosofie. Eminescu îl devine doctor în ale scrisului și oetivului. Îl îndeamnă să cetească românește, să-și învâțească limba, îi prescrie chiar, în chip metodic ce și cum să cetească pentru a putea deveni un bun scriitor. Îl recomandă pe Schopenhauer, pe Buddha, Confuciu. Slavici se supune în totul. Dar metafizica nu era pentru el. Aceasta rămase partea lui Eminescu. Și în timp ce unul se aprofunda amestec de marea fantaziei metafizice a înzilor, în studiul religiilor: brahmană și budhistă, celălalt mai interesat de realitatea vieții practice, de traiul muncitor și răbdurii al țărâului de care era legat prin mii de fire, se dădea cu tot mai multă plăcere la studierea lui Confuciu, întemeietorul religiei moraliste a imperiului chinez.

Fiecare a ales ceace-i cerea însetat construcția firii sale. Pe Slavici l-a ademinit mult morala superioară a lui Confuciu cu cele cincini virtuți fundamentale ale ei: dreptate, adevăr, sinceritate, cumpătare și veherație. Visa și ei să se facă profetul unei ordine morale ideale, în care suprema fericire a fiecăruia să consistă în munca pentru aproapele.

Sincerității îi ridică Slavici adesea imne pline de cea mai caldă efuziune.

Munca liniștită în serviciul altuia i-a fost viața întreagă eriz neclintit. Detesta sgomotal, turburările cari îl deslepeau dela lucru.

Caracterul liniștit al firii sale e o notă nelipsită și a opereii sale literare. Literatura lui calmează, mângâie; o mână caldă, moale, care trece cu mângâiere peste înecățurile chinuite ale frunții.

Prezum în pregătirea intelectuală, Eminescu a jucat un rol covârșitor pentru Slavici, tot așa el a fost și acela care i-a pus peana în mână, introducându-l la „Convorbiri Literare” recitându-i și corectându-i manuscrisele până ce a deprins bine limba românească. Pentru aceasta i-a fost Slavici reumosoător lui Eminescu toată viața.

Dintre operele sale sunt de amintit: „Din Bătrâni” roman istoric în 2 volume. O zugrăvire colorată a patriarhalilor vremuri neatinse de lepra civilizației. Epoca migrațiunii popoarelor, despre care manualul istoric ne-a sugerat iremedial, grozăvieni înfricoșate, ne apare la Slavici plină de fericire și de pitoresc.

Dar cele mai multe opere ale sale sunt inspirate din prezent și din lumea satelor ardeleno. Țărânul și preotul sunt personaje de frunte ale navelor sale. Ceeace constituie caracterul fundamental al navelor nu e dramatismul sau fantazia, ci un realism mulcom

senin. E de mirat cum cu toată tendința moralizatoare evidentă, navelle sale atrag cu un farmec „iresistibil”. „Budulea Taichii” și „Popa Tanda” sunt două capodopere de literatură moralizatoare. Ideea care le străbate e: munca sfințește pe om, munca perseverentă te duce la mulțumire sufletească și bunăstare materială. E concepția de bază a țărânului ardeleno.

Ceeace te ține legat de navelle lui Slavici, cu toată tendința lor e iubirea, mila, înțelegerea cu care autorul își învâluie ca un părinte bun toți eroii. Rar se întâmplă să mai găsești undeva la un scriitor atâtă milă pentru toate personajile lui, indiferent de viciele și de caracterul lor.

Din această înțelegere crește apoi tonul lui liniștit, zămbitor care dă atâtă farmec celor două navelle „Budulea Taichii” și „Popa Tanda”.

În „Moara cu noroc” aceseei idee moralizatoare: omul să se mulțumească cu ceace poate câștiga prin muncă cinstită și liniștită, să nu se aventureze dus de lăcomie, după câștiguri nemuncite. Dar atmosfera și tehnica e radical schimbată. Dincolo era seninată, zămbet, naivitate, aci fețe întunecate, gânduri și ambiții ascunse, acțiune precipitată și pe deasupra tuturor o fatalitate care-i mână pe toți la peire. Dar mila nu lipsește nici de aci.

Ion Slavici a făcut, necesitat de împrejurările în cari a trăit și politică. A fost redactor al „Tribunului” din Sibiu. A făcut cunoștința cu temnițele ungurești, pentru că stăpânirii i-s-a părut că-i prea mare român. Dela izbucnirea războiului mondial, a împărțășit, din sinceritate, o altă părere decât cea a majorității. Se gândea la scăparea Basarabiei, care suferea greu și era primejduită mai mult ca Transilvania, știind că acesee din urmă și așa va fi câștigată într'un viitor mai depărtat. I-s-a interpretat acesă credință sinceră, ca trădare și în 1918 a fost condamnat la 5 ani închisoare, de cari a scăpat prin amnestie. A fost condamnat și de unguri și de ai lui.

Acesta i-a fost cea mai mare durere. Și poate cu ea s'a dus în mormânt.

Conferința d-lui V. Gherasim a fost răsplătită cu aplauze multe.

D. La liceul No. 1 „Aron Pumnul” din Cernăuți înființează o societate cu numele „Steluța”, care e compusă numai din elevii cursului superior al liceului și e supravegheată de direcțiunea acesuia. Directorul liceului este membru onorific al societății, iar fară prezența acesuia sau a delegatului său nu se pot ține adunările societății.

Scopul acesei societăți este cultural și deaceea s'au înființat patru secții (literară, artistică, muzicală și științifică) pentru a da posibilitate elevilor de a-și dezvolta talentul lor care se manifestă apoi la șezători la care ia parte și publicul. În fruntea societății stă un comitet ales și compus din membrii societății și anume: un președinte, vicepreședinte, secretarul I, secretarul II, cei patru șefi de secții și patru controlori. Fiecare șef își alege ca ajutor 2 sau mai mulți subșefi.

Șezătorile sunt de două feluri: externe și interne. La cele interne iau parte numai elevii și profesorii liceului, iar la cele externe publicul.

Acesă societate a fost înființată la 6 Februarie 1924, iar la anul 1925 a fost aprobată de Ministerul instrucțiunii publice.

De atunci s'au dat multe șezători, atât externe cât și interne. La conducerea societății s'au perindat până acum 5 comitete, de oarece timpul de acțiune este restrâns la jumătate de an școlar, după care se alege alt comitet.

Comitetul din semestrul al doilea al anului școlar 1925—1926 este următorul:

Președinte: Aurel Zapratan (cl. 8); vicepreședinte: Vlad Liteanu (cl. 6); secretarul I: Barbu Pasou (cl. 6); secretarul II: Grozav (cl. 6); șef. sec. literare: Miroea Strâinul (cl. 5); șef. sec. artistice: Caius Luția (cl. 8); șef. sec. muzicale: Adrian Brăteanu (cl. 5); șef. sec. științifice: Milan P. Sesan (cl. 5); controlori: Botă (cl. 6), Prodan (cl. 8) Șofroniuc (cl. 8) și Tarnavochi (cl. 8).

Sub conducerea acesui comitet s'a dat o șezătoare internă în ziua de 16 Aprilie 1926 cu următorul program:

Cuvânt de doshidere rostit de d-l A. Zapratan. I. Botez: „Dumnezeire”, recitată de d-l B. Slușanschi, Ironia în opera lui Alexandrescu, discurs rostit de d-l G. Luția.

Th. Speranția: „Dă fitanța”, recitat de d-l A. Zapratan. Melodie rusească, duet la violină și armoniu, executat de d-nii A. Brăteanu și E. Palamareacu.

Războiele Husiților, discurs rostit de d-l M. Șesan, Craiul anilor, după Ghoete, poezie recitată de d-l G. Luția.

Th. Speranția: „Vaca neagră”, anecdotă recitată de d-l A. Zapratan.

Duet de violină și armoniu, executat de d-nii A. Brăteanu și E. Palamareacu.

Cuvânt de închidere, rostit de d-l A. Zapratan.

Rezultatul material cât și cel moral a fost destul de satisfăcător.

Se mai pregătesc încă câteva șezători, și avem bune speranțe că rezultatul acesora va întrece pe cel al celor de până acum.

C. D.

O carte folositoare

Dr. C. Veluda, docent al Facultății de Medicină din Cluj, a dat la iveală a II-a ediție a manualului său de Anatomie și fiziologie elementară” (50 de lei).

Manualul e foarte îngrijit tipărit, are 128 pagini și 37 figuri foarte reușite.

Acest manual, scos azi în a doua ediție, e o dovadă că era necesar în literatura medicală românească, e o dovadă că se simțea nevoia de el.

Manualul e scris pe înțelesul tuturor. Autorul, medic foarte competent și anatomist recunoscut, a învins toate greutățile ce se întâmpină în redactarea unui atare manual.

Manualul îl recomandăm nu numai subclirurgicalilor, infirmierelor, moșșelor, surorilor de ocrotire și de caritate, agenților sanitari, sanitarilor militari, după cum menționează autorul subtitulul lucrării sale ci și elevilor de liceu, elevilor dela belle-arte și titularilor acesora care se interesează de alcătuirea și funcțiunile corpului omenesc.

Limba în care e scrisă, face ca acesă lucrare să fie ușor cecită. Noi o recomandăm cu căldura tuturor.

Dr. Od. Apostol

Cereți dela toate librăriile principale din țară.

„Manualul de Anatomie și fiziologie elementară” Ediția a II-a de Docent Dr. C. Veluda

Prețul 50 lei.

Viata din Moldova

— Redacție și la Iași —

Din Buzeni (Botoșani)

În satul Buzeni a încetat din viață sateanul Vasile C. Macsim, în etate de 60 de ani, care timp de 42 de zile cât a fost bolnav n'a mâncat nimic.

În primele zile de boală a cerut să fie dus în un duhovnic în Botoșani ceiace a și fost, spre a se spovedi și împărtași. După ce s'a împoart acesă nu a mai avut poftă de mâncare de ioc și deci până când a murit adică 42 zile n'a mâncat nimic.

Acesta în viața lui a fost cățva timp călugăr la mănăstirea Vorona, după care s'a retras din mănăstire, trăind în satul său, izolat de consătenii lui, petrecându-și viața în căntări și citiri de cărți bisericesti.

M. Gh. Bălan

Din Târg-Stănișești (Tecuci)

Zina de 10 Mai a fost sărbătorită cu solemnitate cuvenită, acesei zile mărețe, de școala primară dela noi, împreună cu autoritățile și cu mare parte din sătenii.

Dimineața corpul didactic împreună cu cei 200 de elevi, în frunte cu steag și cu corul școlii au plecat de d-nii judecătorei: avocat Crinând cantece, sub conducerea directorului Alexandru Zota.

După Te-deum a avut loc un ospăț la casa d-lui Pădunichi Coici, primarul comunii.

După amiază la școala primară a urmat serbarea școlară. Am remarcat pe dd. Judecătorei; d. avocat Cristescu, preot Spiru Mironescu, șef de secție, primarul, perceptorul d. Brăescu, Huștin, subvizor școlar de control.

În fața acesei multimi serbarea a fost deschisă prin cuvântul d-lui director Al. Zota, care a vorbit despre însemnătatea zilei. Apoi au urmat coruri și recitări. S'au jucat piesele: „Isprava” și „Ochelarii buciții”.

Toate acesea au fost conduse de d. Al. Zota și d-ra Aurelia Lupu. Grădina de copii a luat parte cu mică recitări.

Serbarea a luat sfârșit cu cuvântarea d-lui Spiru Mironescu.

I. Iordăchescu

Coafor de dame

Cel mai mare magazin în toate specialitățile IULIU MUȘA Cluj, Str. Memorandului 10.

Dela casa școalelor din București

Casa școalelor în dorința de a continua publicațiile societății „Steaua”, care a donat întregul său avut acesei instituții, publică concurs pentru alcătuirea a 3 (trei) lucrări în formatul cărților soc. Steaua, coprinzând 80-100 pagini de tipar cu următoarele subiecte:

1) Istoria rășboiului pentru întregirea neamului, care va cuprinde o serie de episoade eroice din rășboi, păstrându-se ordinea cronologică.

2) Cât pământ trebuie unui gospodar pentru traiul familiei, în care se vor da sfaturi despre cultura sistematică a unui pământ agricol și despre o bună folosire a tuturor mijloacelor de cultură rațională și practică pentru obținerea maximumului de beneficiu necesar traiului unui sătean gospodar.

3) Partea de contribuție a poporului român la progresul general al omenirii prin scriitorii, artiștii și bărbaiții săi de știință, prin oamenii politici, luptători și de cultură pe care i-a dat altor neamuri și prin sprijinirea aspirațiilor naționale ale vecinilor săi.

Aceset sunt subiectele iar concurenții vor găsi singuri titlurile potrivite cărților. Cărțile se vor adresa poporului și vor trebui prin urmare să fie scrise în stilul popular și cu expresiuni potrivite și înțeleșe de popor.

Pentru fiecare lucrare se institue 3 premii: I-ul de 6000 lei, iar al II și III-lea de câte 1500 lei.

Manuscrisele pentru cele două lucrări se vor depune sub „Motto” la Casa Școalelor până la 1 Noembrie 1926, iar cele pentru lucrarea a treia se vor depune până la 1 Februarie 1927.

Articole de frumusețe necesare oricărui femei sau bărbat.

Impotriva: Pistrului, Huhnițelor etc. de pe obraz, mâini etc. folosiți crema „Le Miracle” cea mai bună. Alboște pielea. Bore. Lei 80—6 borcane lei 450. Îi completează efectul pudra „Le Miracle” cutia lei 85. Săpunul lei 60. Pentru oprit îngrășatul la bărbat și fenecio întrebunțați aparatul de masaj „Reductor”. Buc. lei 245. Impotriva părului supărător la femeie sau bărbat dela subușori, de pe brațe, picioare, etc. întrebunțați praful onglezesc „Radium”, care curăță părul de prisos, făcând pielea albă. Cutia lei 85—2 cutii lei 160. Impotriva căderet părului, mătreșei, paraziților din cap (păduchi), etc. întrebunțați săpunul cu petrol medicinal „Capitar” (Le Miracle) buc. lei 45 — Trimitte 3 buc. contra lei 130.

„Reductor” str. Reg. Ferdinand 65 Cluj. Cereți acesă produse la Farmacia: Drogerii, Parfumerii, etc.

În București: „Chemosona” Str. Academiei 2. (Etaj III.)

SUBSCRIEȚI ACȚIUNI LA „CULTURA POPORULUI“

ARON LAZAR

CROITOR CIVIL ȘI MILITAR

Prețuri modeste, serveste prompt și conștiincios

Cluj, Strada N. Iorga 2

24—52—4

Mat bine ca ori și unde se servește la

Baia Elisabeta

Băi de abur, de oadă, duș, etc.

CLUJ,

Str. Obălagărilor (pe Bomeș).

24—52—4

Mașini de scărmanat lână
Darace pentru lână
Lupi scărmanători
Mașini de tors lână
Imbrăcăminte de piepteni pentru mașini de scărmanat lână
Batoze de treerat cu motor
Motoare

sunt livrabile prompt pe lângă prețuri eține și condițiuni de plată avantajoase. A apărut prețurentul nostru de primăvară și se trimite la cerere oricui gratuit; la fel și prospecte cu ilustrațiuni. Fabricatele noastre se află de vânzare în toate depozitele de mașini mai de seamă din țară. Cereți pretutindeni exclusiv fabricatele „RIEGER“!

sunt livrabile prompt pe lângă prețuri eține și condițiuni de plată avantajoase. A apărut prețurentul nostru de primăvară și se trimite la cerere oricui gratuit; la fel și prospecte cu ilustrațiuni. Fabricatele noastre se află de vânzare în toate depozitele de mașini mai de seamă din țară. Cereți pretutindeni exclusiv fabricatele „RIEGER“!

1. Iordăchescu

Fabricele de mașini AND. RIEGER

Societate Anonimă SIBIU

100—11—

Societatea pe acțiuni „Cultura Poporului”

Vedem că avem presă puternică și ni-i a sufletului curat român vedem că avem întreprinderi mari financiare și economice și sunt ale prietenilor; vedem că industria și comerțul sunt fagure de miere pe toți străinii, — și totuși majoritatea românilor se îndelețește cu național sentimental în loc să treacă la muncă asiduă și rodnică.

Trăim în vremea faptelor. Le finanțăm străină, să o punem a noastră capitaluri străine, ale noastre românești; la întreprinderi de tot asemenea; la presa de bulevard, presa de idei și la cultura străină cult noastră proprie întemeiată prin școli, instituții științifice, și altele.

„Cultura Poporului” a pășit la înființarea unei societăți pe acțiuni acesăz nune, cu scopul înființării unui Cotidian românesc, și'n afară de luptele politice de partid. Capitalul societății e de 2 milioane lei.

O acțiune costă 200 de lei. Acei cari pricep binefacerea unei asemenea instituții sunt rugați să contribuă cu obolul puțin ce-l au, — căci picătura cu picătura, se adună marea.

Avem nădejde în oamenii de bine și de fapte, căci tot se mai găsește în acesăz țară.

La fiecare acțiune se adaugă 20 lei cheltuieli de fondare. Banii vor să la Banca „Albina” Cluj. Numele acționarilor se vor publica în care număr.

Suma din urmă Lei 148.4

D-l Dem. Dașoveanu-Carpen, Dolj 2 acț. Lei 400.00
D-l Ștefan Freda, Detroit Mij. America 10 acț. Lei 2000.00

Total Lei 148.4

No. 99 perm.

Parfumeria „DIANA”

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 28 a.
Palatul Orașului

Recomandă tuturor magazinul său bogat asortat cu totfelul de parfume, pudre, creme pentru obraz și alte preparate cosmetice, peris, piaptene și spongiuri

Apă de Colonia 1 l. Lei 100, Origan, Quelques fleurs, Chypre, Ideal, etc.

Mare asortiment în totfelul de săpunuri

3 buc. săpun Lanolin Lei 30
Săpun englez 1 buc. „ 15
„ 6 „ 80

Cele mai bune și mai eține BICICLETE ȘI MAȘINI DE CUSUR se pot procura în condițiile cele mai favorabile la firma 105-11.

ASZTALOS

Cluj, str. Nicolae Iorga No. 3

Pălării de domni din postav și paie

curăță, calcă vopsește, formează și reînnoiază

Ștefan Fehér

Cluj, Str. Memorandului 21 (cerca militar)

Au sosit

Noutățile de Primăvară

la

M. NEUMANN

magazin pentru modă bărbătească și copii

Cluj, Piața Unirii 14

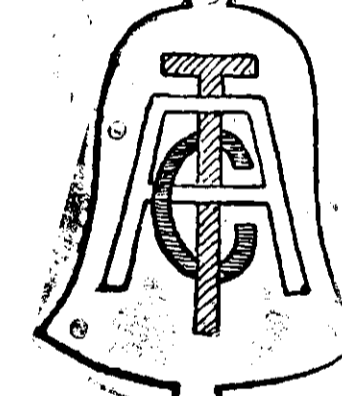
No. 108

FABRICA DE ARTICOLE ARGINTATE

OPTICA

Str. Universității No. 1

Cea mai modernă prăvălie pentru articole de optica. Repară ochelari cu cele mai eține prețuri. Magazine de Articole spitalicești, de gumă, bandaje etc. Comenziile făcute prin postă se trimit imediat

„TACĂMUL”

s'a mutat în str. N. Iorga 11-a

No. 69 perm.

BÖSZÖRMÉNYI și ERDÉLYI

coafor de dame și manceure

Spălă, outlează și vopsește părul. Face și alte lucrări în păr. Tunde după moda nouă: Etan și Bubi.

Cluj, Piața Unirii 92 (în curte). (No. 71 perm.)

Produsele fabricii de bere CZEL din CLUJ—MĂNAȘTUR

berea albă Ursus
berea albă specială Ursus-Extra
berea neagră din malț dublu Hercules

Se capătă pretutindeni!

Rudolf Mosse 1705.

Cețiți și răspândiți „Cultura Poporului”

Trioare
Vânturători
Prese pentru semințe uleioase
Sdrobitoare ptr. semințe uleioase
Postamente de moară
Mașini de sămânț porumb
Pompe cu lanț pentru fântâni
Teascuri de vin

Fabricele de mașini AND. RIEGER

Societate Anonimă SIBIU

100—11—